

Список використаних джерел:

1. Потебня А. Эстетика и поэтика. – М., 1976.
2. Огієнко Іван. Українська культура. – К., 1991. – С. 239-240.
3. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – С. 7.
4. Сучасна українська мова: Підручник / О.Д. Пономарів та ін.; За ред. О.Д. Пономарева. – К.: Либідь, 1997. – С. 3-8.
5. Масенко Л. Мова і політика. – К., 1999.
6. 6.Зубков М.Г. Сучасна українська ділова мова. – Донецьк, 2005. – С. 9-15.
7. Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді. МОН № 641 від 16.06.15 року.

Саморідна М.О.*студент;***Боровікова-Абажер О.В.***викладач філософії,**ВНКЗ «Білгород-Дністровське педагогічне училище»***НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ ЯК ОСНОВА ПАТРІОТИЗМУ
(НА ОСНОВІ ДОСЛІДЖЕНЬ ОКСАНИ ЗАБУЖКО)**

Аналіз світового досвіду виразно свідчить, що одним з найважливіших факторів консолідації нації, становлення патріотизму громадян держави є національна ідея.

Історично національна ідея спливає на поверхню суспільно-політичного життя, як правило, у зв'язку із загостренням державотворчих питань. Так, в Україні питання національної ідеї – традиційне. Але здобуття незалежності й спричинило чергове його загострення. Після того як питання свободи і незалежності України вже не обговорюється, а сприймається як належне, проблематика «національної української ідеї» публіцистами спрямовується в інше русло – дискусії щодо її значення і складових, в контексті якої написані статті науковців і літературознавців. Дослідники вважають необхідним виділяти у вивченні української національної ідеї історіографічний, політичний і економічний аспекти.

Враховуючи перевагу історіографічного аспекту у вивченні публіцистами національної української ідеї, в першу чергу варто згадати дослідження Оксани Забужко «Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період».

Оксана Забужко – українська поетеса, письменниця, літературознавець, публіцист. Її все частіше називають сучасним пророком своєї вітчизни, адже письменників її масштабу в сьогоденній Україні не багато. Не дивлячись на міжнародне визнання, письменниця не застигає у монументальній позиції великого метра і рухається постійно далі, продовжуючи розвивати філософське літературознавство.

«Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період» – це перша праця, в якій філософія національної ідеї розглядається як самостійна інтелектуальна течія, що сягає далеко за межі політології – до питань про сутність і сенс національного буття. На широкому історико-культурному матеріалі, Оксана Забужко досліджує місце цієї течії в європейській – і, спеціально, українській – свідомості новітнього часу (XIX – поч. XX ст.).

Оксана Забужко визначає, що саме у другій половині XIX – на початку XX ст. на стикові історіософії, етнопсихології, історії філософії, культурології, а почасти і релігійної філософії формується особлива галузь філософського українознавства, початок якій було покладено ідейною програмою Кирило-Мефодіївського

товариства, що синтезувало у собі християнство і романтичний націоналізм. Україна в потоці історії, у єдності минулого, теперішнього і майбутнього уперше постає як самостійна філософська проблема. Оцей синтетичний погляд на свою національну спільноту як на єдиний, розгорнутий у соціальному часі й просторі суб'єкт історичного процесу називається національною ідеєю [2, с. 11].

Філософією національної ідеї називаються всі форми філософської рефлексії над національною ідеєю – від академічних досліджень до художньої літератури включно, тобто всі види словесної культури, у яких національна самосвідомість ставить собі питання, які зачіпають не лише інтелект, а й цілу людську істоту. Вперше це поняття з'явилося у кирило-мефодіївців, у Пантелемона Куліша, а не у Дмитра Донцова.

В своєму духовному філогенезі нація як суб'єкт культури мусить для ствердження своєї «самості» освоїти по змозі ширше число інокультурних впливів. З точки зору Оксани Забужко у новітню добу це число ніколи не було на Україні таким широким, як власне в останній чверті ХІХ – на початку ХХ ст., і може саме тому інтенсивність, ширина і глиbokість в ті часи були більше, ніж коли-небудь на протязі історії України [2, с. 18].

Окремий розділ присвячено національно-екзистенційним пошукам І. Франка, в чийй особі сконцентровано духовний досвід переломового для долі національної культури покоління української інтелігенції. Для нього було очевидним, що консолідування якихось союзів для досягнення вищих міжнародних цілей може статися аж тоді, коли народ, закріпивши свою окремішність стійким я-етнонімом, закономірно прагне до якомога повнішого розгортання своїх сутнісних сил – до діяльного самоствердження, і всяке намагання проскочити, зім'яти цей етап рівнозначне насильницькому збільшенню змісту світової історії, порушенню її органічності. І. Франко чітко бачив, що сама ця національна самореалізація абсолютно необхідна, неунікна як шлях розвитку людської цивілізації остільки, оскільки становить невід'ємну, органічну, натуральну складову процесу, еманіпації людської одиниці. Без цієї складової людина неминуче робиться неповною, бо все що йде поза рами нації, се або фарисейство людей, що інтернаціональними ідеалами раді би прикрити свої намагання до панування одної нації над другою, або хоробрий сентименталізм фантастів, що раді би широкими вселюдськими фразами покрити своє духовне відчуження від рідної нації.

Іван Франко передбачав, що зміни, котрі назрівають к надрах старих імперій, будуть глобальними і що подальша доля України цілком залежатиме від того, наскільки вона сама, як колективний суб'єкт, виявиться дозрілою, дорослою. Цей страх неготовності невдовзі засвідчили події Української революції.

Для Франка, масовий характер національного руху виступає головним чинником органічності. Страх неготовності спрямовується своїм вістрям на кожную свідому людську одиницю, зобов'язуючи її до практично-дійової самореалізації у сфері національного приготування. Для нього, як і для більшості тогочасних теоретиків національної ідеї, незаперечним було те, що у становленні нації новітнього типу з народу, вирішальну роль покликана відіграти інтелігенція, вносячи в маси національну ідеологію.

Варто мати на увазі, що природним утворенням є не нація, а етнос (у Франка «раса»), нація ж є суцільний культурний організм, здібний до самостійного культурного й політичного життя, культурний, отже набутий зміст. Етнос, «раса» – це тіло, матерія, форма, що, тільки запліднившись духом (культурним, отже набутим змістом) спроможна скластися на для-себе-сущу націю. За Франком це – ідеал повного, нічим не в'язаного і не обмежуваного життя і розвою нації і націлена на нього, обволікаюча, обіймаючи його собою віра.

Такі ідеали можуть повставати, можуть запалювати серця широких кругів людей, вести тих людей до найбільших зусиль, до найтяжчих жертв, додавати їм сили в найстрашніших муках і терпіннях.

Оксана Забужко у своїй роботі «Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період» визначила, що філософія української ідеї – це теоретична самосвідомість українського національного відродження ХІХ – початку ХХ століть всепроникальна для нашої духовної культури. Але при всій своїй значущості для духовних потреб пробудженого доісторичного життя українського народу, при тому, що рідко який дослідник не прилучився до розвитку цієї філософської течії особистим внеском, – при всьому цьому, філософія української ідеї не дала жодної випареної до кристалічно-понятійної форми філософської системи. Відповідно, взяти на себе цей труд випарювання живого потоку культури, та ще й культури літератури центричної, до жорстких мислених структур теперішньої ідеології – належить сучасному дослідникові.

Список використаних джерел:

1. Драч І. Чи працює українська національна ідея? // Український світ. – 1995. – № 1-3. – С. 3-4.
2. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період. – К., 2009.
3. Канак Ф. Національна ідея у її втіленнях // Розбудова держави. – 1998. – № 7-8. – С. 40-47.
4. Касьянов Г. Теорії нації та націоналізму. – К.: Либідь, 1999.

Черкашин О.В.

*кандидат педагогічних наук, викладач,
Національний університет цивільного захисту України*

ДОПОМОГА РЯТУВАЛЬНИКАМ У ВИБОРІ ЕФЕКТИВНИХ ФОРМ І МЕТОДІВ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ У ПОЗАКЛАСНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Виховання учнів у сучасній школі здійснюється в контексті громадянської і загальнолюдської культури, охоплює весь навчально-виховний процес, ґрунтується на свободі вибору мети життєдіяльності та поєднує інтереси особистості, суспільства і держави [1, с. 25].

Процес організації виховання учнів навчальних закладів здійснюється шляхом:

- проведення навчально-виховної діяльності;
- роботи з дітьми в позаурочній та позакласній діяльності;
- позашкільної освіти;
- роботи органів учнівського самоврядування;
- взаємодії з батьками, громадськими організаціями, державними установами, органами управління та ін.

Важливим складником формування знань у молодших школярів є ефективний добір форм та методів виховної роботи. На нашу думку, найбільш дієвими будуть ті форми й методи, які зможуть найбільше вплинути на свідомість і поведінку дітей молодшого шкільного віку, будуть цікавими й доступними для їх вікової категорії, сприятимуть творчому пошуку та розвитку мислення, даватимуть можливість не лише отримувати знання, а й застосувати їх на практиці для реалізації завдань, пов'язаних, наприклад, із самозахистом у разі виникнення небезпеки для життя.

Найпоширенішим методом виховної роботи з дітьми у сфері пожежної безпеки є бесіда, яка є найбільш доступною для дітей молодшого шкільного віку. Бесіда